

Geneza i historia forum

Narodowe Forum Doradztwa Kariery - geneza,
wybrane działania i perspektywy rozwoju

Włodzimierz Trzeciak
Wiceprezes Zarządu Krajowego
Narodowego Forum Doradztwa Kariery

1. Geneza Forum

W 2000 roku, przy Biurze Koordynacji Kształcenia Kadr (BKKK) powstało Ogólnopolskie Forum Poradnictwa Zawodowego. Pomysł utworzenia Forum zgłosili doradcy zawodowi uczestniczący w konferencji pt. „Model zintegrowanego poradnictwa zawodowego w Polsce”. Omawiano słabsze i mocne strony ówczesnie funkcjonującego poradnictwa zawodowego w Polsce. Postulowano wykorzystanie doświadczeń krajów Unii Europejskiej w modernizacji naszego poradnictwa zawodowego, podzielonego wówczas pomiędzy dwa resorty: Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Forum miało być miejscem wymiany doświadczeń i przemyśleń w gronie specjalistów i wybitnych znawców poradnictwa. Efektem wymiany doświadczeń miało być nie tylko poszerzenie wiedzy i rozwój umiejętności, ale także wypracowanie w przyszłości spójnych rozwiązań.

Pani Małgorzata Rejnik, dyrektor BKKK, organizator konferencji, zrealizowała ten pomysł doradców i utworzyła Ogólnopolskie Forum Poradnictwa Zawodowego. Ustalono, że uczestnikami Forum będą przedstawiciele świata nauki, administracji samorządowej, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, szkół wyższych, przedstawiciele organizacji pracodawców oraz doradcy zawodowi urzędów pracy i poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Określono także główne zadania Forum:

- inspirowanie rozwoju poradnictwa zawodowego,
- wspieranie działań służących integracji, podzielonego na resorty poradnictwa zawodowego oraz tworzenie klimatu dla rozwoju niepublicznego i transnarodowego poradnictwa zawodowego,
- identyfikacja potrzeb i narodowych priorytetów w zakresie poradnictwa zawodowego,
- prezentowanie stanowisk doradców zawodowych dotyczących istotnych kwestii poradnictwa zawodowego,
- promowanie wysokiej jakości usług poradnictwa zawodowego,
- wymiana doświadczeń i integracja kadry zajmującej się problematyką poradnictwa zawodowego,
- rozszerzenie współpracy doradców zawodowych w Polsce z doradcami zawodowymi w krajach Unii Europejskiej.

2. Działania Forum w Biurze Koordynacji Kształcenia Kadr

W latach 2000-2004 zorganizowano sześć konferencji (ogólnopolskich i międzynarodowych), dwa seminaria, dwa spotkania Zespołów Roboczych i Rady Programowej Forum.

Kontynuowano dyskusję nad modernizacją poradnictwa zawodowego podczas drugiej

ogólnopolskiej konferencji „Model zintegrowanego poradnictwa zawodowego – nowe problemy i zadania” (2001). Tematykę poprzedniego spotkania poszerzono o zagadnienia wynikające z wprowadzanej reformy administracyjnej kraju oraz wyrażano niepokój o kształt poradnictwa zawodowego w sytuacji przekazania rządowej struktury, tj. systemu urzędów pracy do administracji samorządowej. Dyskutowano nad nowym kierunkiem rozwoju poradnictwa (eurodoradztwo), obejmującym swoim zakresem usługi dla osób pragnących realizować własne kariery na europejskim rynku pracy.

Podczas trzeciej konferencji, z udziałem zagranicznych ekspertów, na temat „Bilansu Kompetencji – nowego narzędzia planowania i zarządzania karierą zawodową” (2001) uczestnicy mieli okazję zapoznać się z francuskim systemem oceny kompetencji zdobytych poprzez doświadczenie zawodowe oraz sposobem ich potwierdzania.

Kolejną, czwartą konferencję (2002) poświęcono rozwojowi niepublicznego poradnictwa zawodowego. Konferencję tę można określić mianem prekursorskiej, albowiem system niepublicznego doradztwa zawodowego w Polsce wówczas nie istniał. Wówczas nie było w Polsce prywatnych firm świadczących usługi doradcze klientom pragnącym sterować własną karierą zawodową.

W 2003 roku zorganizowano konferencję pt. „Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych”, na której omówiono problemy związane z orzekaniem o stopniu niepełnosprawności oraz podzielono się własnymi doświadczeniami w tym zakresie. Szczególnie ważnym wydarzeniem było wystąpienie prof. dr hab. Augustyna Bańki na temat: "Roli poradnictwa zawodowego w integracji osób niepełnosprawnych z rynkiem pracy".

W ramach spotkań Ogólnopolskiego Forum Poradnictwa Zawodowego poruszano między innymi problematykę: roli szkoły w planowaniu kariery zawodowej uczniów (2000), kształcenia i doskonalenia kadr doradców zawodowych w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej (2001) oraz wykorzystywania technologii informacyjnych w pracy doradców zawodowych (2002).

Szczególnie ważną rolę spełniła konferencja międzynarodowa pt. „Poradnictwo zawodowe w przededniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej” (2003). Uczestniczyło w niej wiele osób: eksperci zagraniczni, naukowcy, przedstawiciele resortów, doradcy zawodowi urzędów pracy, poradni psychologiczno-pedagogicznych, akademicy doradcy zawodowi oraz szkolni doradcy zawodowi. Na konferencji przedstawiono dorobek polskiego poradnictwa zawodowego, omówiono aspekty teoretyczne i działania praktyczne, nakreślono europejski wymiar poradnictwa i jego perspektywy rozwoju w zjednoczonej Europie. Konferencja umożliwiła uczestnikom wymianę doświadczeń i przedyskutowanie wielu ważnych problemów, związanych z kształceniem, narzędziami pracy oraz statusem zawodowym doradcy zawodowego.

Ważne wystąpienia mieli eksperci zagraniczni m.in. prof. Ronald Sultana (Dyrektor Europejskiego Instytutu Badań nad Doradztwem Kariery, Malta); dr Bernhard Jenschke, (Prezydent Światowego Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych – IAEVG, Niemcy); oraz polscy naukowcy: prof. dr hab. Augustyn Bańka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; prof. dr hab. Marian Dobrzyński z Uniwersytetu Warszawskiego; prof. dr hab. Bożena Wojtasik z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji TWP.

3. Powstanie Narodowego Forum Doradztwa Kariery jako rezultat projektu Joint Actions: European Guidance Forum

Działania polskiego Forum nie pozostały bez echa za granicą. Komisja UE uznała je za "dobrą praktykę" i podjęła kroki w kierunku organizowania narodowych fora w krajach członkowskich. Najpierw powstał projekt Komisji Unii Europejskiej Joint Actions: European Guidance Forum, którego celem było tworzenie Narodowych Fora Całozyciowego Doradztwa Kariery w krajach partnerskich i ich współpracy w sieci, jako Europejskiego Forum.

Udział ze strony polskiej w tym projekcie skutkował decyzją przekazania Forum z Biura Koordynacji Kształcenia Kadr do nowopowstałego Stowarzyszenia Instytut Rozwoju Kariery. Takie usytuowanie Forum pozwoliło uczestniczyć jego przedstawicielom w projekcie European Guidance Forum. Później, w wyniku realizacji European Guidance Forum, w którym oprócz Polski, uczestniczyli przedstawiciele Austrii, Czech, Finlandii, Francji i Niemiec, powstało Narodowe Forum Doradztwa Kariery jako kontynuacja działalności Stowarzyszenia Instytut Rozwoju Kariery.

Narodowe Forum Doradztwa Kariery, jako współinicjator i współzałożyciel Europejskiej Sieci Narodowych Fora Doradztwa Kariery European Lifelong Guidance Policy Network, działa do chwili obecnej, zgodnie z Rezolucją Rady Unii Europejskiej z maja 2004 roku i wypełnia misję strategii lizbońskiej – uczenia się przez całe życie. Misja ta wyraża się integracją, rozproszonych doradców zawodowych oraz instytucji rynku pracy i edukacji działających na rzecz całościowego doradztwa kariery: szkół, poradni psychologiczno -pedagogicznych, struktur OHP, urzędów pracy, akademickich biur karier, wojskowych centrów aktywizacji zawodowej i innych niepublicznych instytucji rynku pracy.

3.1. Współpraca Narodowego Forum Doradztwa Kariery z Senatem RP

W trosce o realizację misji Forum, wyrażającą się w strategii działań prowadzących do zbudowania w Polsce efektywnego systemu całościowego doradztwa kariery, zgodnie z dokumentami Komisji Europejskiej, zainicjowano współpracę z Komisją Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP.

Wspólnie zorganizowano pierwszą w Polsce międzynarodową konferencję na temat: „Rozwój systemu poradnictwa zawodowego w Polsce szansą efektywnego obniżenia bezrobocia oraz zwiększenia zatrudnienia młodzieży” (2 czerwca, 2006). Patronat objął Marszałek Senatu RP, a konferencji przewodniczył prof. dr hab. Kazimierz Wiatr, przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP. Wystąpienia na konferencji mieli parlamentarzyści, ministrowie, naukowcy i praktycy; min. prof. dr hab. Adam Biela (KUL), Senator R.P., prof. dr hab. Augustyn Bańka (UAM), prof.dr hab.Czesław Noworol (UJ), goście zagraniczni: dr Bernhard Jenschke (Niemcy) -Prezydent Światowego Stowarzyszenia Doradców Edukacyjnych i Zawodowych, IAEVG, dr Peter Härtel (Austria) - koordynator Projektu European Guidance Forum.

W wyniku tej konferencji uzyskano pełny obraz sytuacji polskiej młodzieży na rynku pracy, zidentyfikowano bariery utrudniające absolwentom realizację kariery zawodowej w kraju, jak również zagrożenia i konsekwencje dla przyszłego rozwoju ekonomiczno – społecznego Polski wynikające z masowych wyjazdów do pracy zagranicę.

Ponadto została nakreślona rola całościowego doradztwa kariery w przeciwdziałaniu bezrobociu młodzieży w Polsce, która wyrażona została Stanowiskiem Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP, w sprawie poradnictwa zawodowego jako sposobu zapobiegania bezrobociu młodzieży, uchwalonym w październiku 2006 roku.

W tym stanowisku wyrażono troskę o losy zawodowe polskiej młodzieży w wieku 18 - 25 lat, masowo wówczas wyjeżdżającej za granicę w poszukiwaniu zatrudnienia i konsekwencje w przyszłości tych decyzji dla jednostek i społeczeństwa.

Postulowano rozbudowanie, na wzór innych krajów członkowskich Unii Europejskiej, systemu poradnictwa zawodowego, który przyczyniałby się do rozwiązywania wielu problemów związanych z bezrobociem młodzieży w Polsce.

Zaproponowano wzmocnienie współpracy resortów odpowiedzialnych za poradnictwo zawodowe, a w szczególności Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Obrony Narodowej, a także organizacji pozarządowych.

Zasugerowano potrzebę podjęcia działań, które wspierać będą integrację różnych środowisk doradców zawodowych, podnoszenie kompetencji kadry doradców zawodowych i rozwój ich warsztatu pracy, co docelowo powinno gwarantować podniesienie jakości i zwiększenia efektywności usług poradnictwa zawodowego.

Wskazano potrzebę współpracy administracji rządowej z instytucjami naukowo-badawczymi oraz organizacjami pozarządowymi, związanymi z poradnictwem zawodowym, we wspieraniu działań w zakresie:

- badań naukowych,
- wprowadzania treści poradnictwa zawodowego do programów kształcenia na wszystkich poziomach,

- koordynowania programów kształcenia akademickiego doradców zawodowych,
- koordynowania poradnictwa zawodowego w skali krajowej i regionalnej,
- doskonalenia zawodowego doradców zawodowych,
- rozwijania postaw przedsiębiorczych młodzieży.

Konferencja i podjęte przez Komisję Nauki, Edukacji i Sportu Senatu RP (VI kadencji) w/w Stanowisko, przyczyniły się do inicjatywy ustawodawczej - projektu Ustawy o nauce pracy i przedsiębiorczości młodzieży. Projekt ten opracowany został przez Senatora Pana prof. dr hab. Adama Bielę, omówiony podczas konsultacji z doradcami Forum i przekazany Marszałkowi Senatu RP . W projekcie tym położono nacisk na stworzenie warunków łatwiejszego wkraczania w życie zawodowe młodzieży dzięki realizacji Programu nauki pracy. Wprowadzenie tego programu miało na celu umożliwienie absolwentowi, poprzez zatrudnienie, nabycie podstawowych nawyków, wzorców zachowania oraz standardów organizacyjnych, ergonomicznych, gospodarczych, etycznych i prawnych związanych z wykonywaniem pracy. W projekcie zawarto rozdział poświęcony doradztwu kariery i kształtowaniu postaw przedsiębiorczości młodzieży, kładąc nacisk na promocję zachowań przedsiębiorczych uczniów i powiązanie ich z planowaniem kariery zawodowej. Wiele miejsca w projekcie poświęcono konkretnym działaniom związanych z uruchamianiem przez młodzież własnych firm (warunki finansowe, prawne, administracyjne i inne).W projekcie, dzięki Biuru Legislacyjnemu Senatu RP, zawarto nowelizacje postanowień dotychczasowych aktów prawnych i wprowadzono propozycje nowych zapisów prawnych. Projektowi towarzyszyło szerokie uzasadnienie konieczności wprowadzenia w Polsce rozwiązań systemowych w celu umożliwienia realizacji karier przez młodzież we własnym kraju.

4. Struktura i działania Narodowego Forum Doradztwa Kariery

Sąd Rejestrowy w lipcu 2007r. zatwierdził statut Stowarzyszenia o nazwie Narodowe Forum Doradztwa Kariery (NFDK). Forum posiada osobowość prawną, prowadzi działalność gospodarczą, działa przez Zarząd Krajowy, może tworzyć oddziały regionalne, ośrodki, biura, filie, agendy.

Skład osobowy Zarządu Krajowego jest następujący:

- prof.dr.hab.Czesław Noworol - Prezes Zarządu Krajowego,
- prof. dr hab. Augustyn Bańka, Wiceprezes Zarządu Krajowego,
- mgr Włodzimierz Trzeciak, Wiceprezes Zarządu Krajowego,
- prof. dr hab. Adam Biela, Członek Zarządu Krajowego,
- mgr Janusz Bokser, Skarbnik Zarządu Krajowego.

Skład osobowy Rady Programowo – Naukowej Forum jest następujący:

- prof. dr hab. Adam Biela – Przewodniczący Rady
- prof. dr hab. Augustyn Bańka
- prof. dr hab. Andrzej Barczak
- prof. dr Joachim Ertelt
- prof. dr hab. Stanisław Głaz
- prof. dr hab. Barbara Kożusznik
- dr Zofia Łącała
- prof. dr hab. Czesław Nosal

- prof. dr hab. Czesław Noworol
- dr Janusz Pokorski
- mgr Michał Skarzyński
- dr Sławomir Solecki
- prof. dr hab. Ryszard Stachowski
- prof. dr hab. Grażyna Wieczorkowska - Wierzińska
- mgr Włodzimierz Trzeciak
- prof.dr hab. Antoni Wontorczyk
- prof.dr hab. Marian Zawada

Współpraca z:

- Ministerstwem Edukacji Narodowej: jako partner społeczny konsultujący propozycje rozwiązań systemowych doradztwa karier dla uczącej się młodzieży;
- Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego: jest sygnatariuszem "Paktu dla Wiedzy";
- Austrią, wspólne opracowania, wymiana doświadczeń oraz wystąpienia na seminariach i konferencjach;
- Niemcami, poprzez przekład i wydanie w Polsce podręcznika dla doradców "Podstawy Doradztwa Kariery z ćwiczeniami rozwijającymi umiejętności doradcze w świecie edukacji i pracy" Bernd-Joachim Ertelt, William E. Schulz we współpracy z Allenem E. Iveyem;
- Włochami, poprzez pomoc świadczoną środowisku doradców zawodowych w utworzeniu we Włoszech Narodowego Forum Doradztwa Kariery;
- Austrią, poprzez uczestnictwo w projekcie: "Szkoła i Świat Pracy";
- Francją, poprzez uczestnictwo w Europejskiej Federacji Centrów Bilansu Kompetencji, realizacja projektu Leonardo da Vinci "Adaptacja metodologii Bilansów Kompetencji w doradztwie karier dorosłych";
- Europejską Siecią Narodowych Fora Całozyciowego Doradztwa Kariery - European Lifelong Guidance Policy Network.

Biura Zarządu Krajowego

w Krakowie
ul. Ambrożego Grabowskiego 3/1
31-126 Kraków
e-mail: nfdk.kr@nfdk.pl
Tel: 012 633 08 53
Fax: 012 633 09 21
NIP: 5262735277

w Warszawie
ul. Al. Jerozolimskie 51/9
00-697 Warszawa
e-mail: nfdk@nfdk.pl
Tel/Fax: 012 633 08 53
NIP: 5262735277

Biura zarządów regionalnych
Dolnośląskie
dolnoslaskie@doradztwokariery.pl

Kujawsko-Pomorskie
kujawsko-pomorskie@doradztwokariery.pl

Lubelskie
lubelskie@doradztwokariery.pl

Lubuskie
lubuskie@doradztwokariery.pl

Łódzkie
lodzkie@doradztwokariery.pl

Małopolskie
nfdk.kr@nfdk.pl

Mazowieckie
mazowieckie@doradztwokariery.pl

Opolskie
opolskie@doradztwokariery.pl

Podkarpackie
podkarpackie@doradztwokariery.pl

Podlaskie
podlaskie@doradztwokariery.pl

Pomorskie
pomorskie@doradztwokariery.pl

Śląskie
slaskie@doradztwokariery.pl

Świętokrzyskie
swietokrzyskie@doradztwokariery.pl

Warmińsko-mazurskie
warmińsko-mazurskie@doradztwokariery.pl

Wielkopolskie
wielkopolskie@doradztwokariery.pl

Zachodniopomorskie
zachodniopomorskie@doradztwokariery.pl

4.1. Doskonalenie kadr doradców i tworzenie dla nich narzędzi pracy

Narodowe Forum Doradztwa Kariery prowadzi następujące szkolenia w zakresie profesjonalizacji pracy doradców zawodowych:

- Indywidualny Plan Działania,
- Kwestionariusz Uzdolnień Przedsiębiorczych,
- Miasteczko Zainteresowań Zawodowych,
- Repertorium Kompetencji Zawodowych,
- Kwestionariusz do Opisu Obszarów Pracy,
- Planowanie rozwoju zawodowego osoby niepełnosprawnej,
- Całozyciowe poradnictwo zawodowe: przygotowanie do pracy. Kurs dla osób rozpoczynających pracę w poradnictwie zawodowym,
- Rozwój kompetencji doradczych: profesjonalizacja pracy doradcy zawodowego,
- Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
- Zespół wypalenia zawodowego: diagnoza i prewencja. Kompetencje w zakresie stosowania metod diagnozy,
- Rola poradnictwa zawodowego w rozwoju regionalnym,
- Rola poradnictwa zawodowego w rozwoju lokalnym,
- Kompetencje pośrednika pracy: wysoka jakość usług świadczonych dla klientów,
- Kompetencje pośrednika pracy: profesjonalne przygotowanie oferty pracy,
- Informacja zawodowa i jej zastosowania w pośrednictwie pracy,
- Skuteczna rekrutacja i selekcja: dobór kandydatów do pracy.

Narodowe Forum Doradztwa Kariery prowadzi działalność badawczą i szkoleniową. Jako jedyna w Polsce organizacja, opracowuje narzędzia psychometryczne m. i n. do pomiaru zainteresowań, uzdolnień, motywacji oraz predyspozycji zawodowych. Narzędzia te, poprzedzone szkoleniami doradców, umożliwiają im diagnozę potencjału jednostek i przyczyniają się do podejmowania racjonalnych decyzji w sprawie wyboru i rozwoju indywidualnych karier zawodowych.

Dostępne są narzędzia i publikacje autorstwa:

prof. dr hab. Augustyna Bańki

- Psychologiczne doradztwo karier, podręcznik,
- Motywacja osiągnięć: podstawy teoretyczne i konstrukcja skali do pomiaru motywacji osiągnięć w wymiarze międzynarodowym,
- Otwartość na nowe doświadczenia życiowe: Podstawy teoretyczne oraz struktura czynnikowa Skali Otwartości na Karierę Międzynarodową,

- Poczucie Samoskuteczności: konstrukcja i struktura czynnikowa Skali Poczucia Samoskuteczności w Karierze Międzynarodowej,
- Proaktywność a tryby samoregulacji: podstawy teoretyczne, konstrukcja i analiza czynnikowa Skali Zachowań Proaktywnych w Karierze,
- Skale samooceny jakości procesu doradztwa: narzędzie do samobadania dla doradców;

prof.dr hab.Czesława Noworola

- Kwestionariusz Uzdolnień Przedsiębiorczych (podręcznik, zeszyt testowy),
- Miasteczko Zainteresowań Zawodowych (zeszyt testowy),
- Repertorium Kompetencji Zawodowych (zeszyt dla doradcy, zeszyt testowy dla osoby badanej),
- Kwestionariusz do Opisu Obszarów Pracy, (zeszyt testowy dla pracownika, zeszyt testowy dla przełożonego),
- Skala Motywacji Osiągnięć, (zeszyt testowy);

mgr Włodzimierza Trzeciaka i prof.dr hab.Czesława Noworola

- Indywidualny Plan Działania dla osób z doświadczeniem zawodowym, Indywidualny Plan Kariery (w przygotowaniu);

prof. dr Bernd-Joachima Ertelta, Williama E. Schulza, Allena E. Iveya

- Podstawy Doradztwa Kariery z ćwiczeniami rozwijającymi umiejętności doradcze w świecie edukacji i pracy, podręcznik.

5. Rozwój całościowego doradztwa Karier

Narodowe Forum Doradztwa Kariery od ponad dziewięciu lat podejmuje działania na rzecz budowania systemu całościowego doradztwa kariery i umacniania statusu doradcy zawodowego. Należy podkreślić, że pomimo wielu pozytywnych inicjatyw i działań, zidentyfikowane podczas konferencji w Senacie RP (2 czerwca 2006 r.), bariery i zagrożenia realizacji karier młodzieży są w dalszym ciągu aktualne. Dalej, propozycje rozwiązań legislacyjnych dotyczące Systemu całościowego doradztwa zawodowego w Polsce oczekują na realizację, pomimo że Polska jak wszystkie kraje członkowskie zobowiązała się do wdrożenia postanowień Rezolucji Rady Europy z 28-29 maja 2004 r.

Dużą nadzieję budzi w społeczeństwie polskim możliwość zlikwidowania barier związanych z dostępnością, powszechnością i bezpłatnością profesjonalnych usług całościowego doradztwa kariery o wysokiej jakości, zawarta w Stanowisku Konwentu Marszałków Województw RP, w sprawie zintegrowania poradnictwa zawodowego w Polsce przyjętego w Rawie Mazowieckiej 14 maja 2009 roku. Stanowisko to jest dalszym istotnym rozwinięciem idei zawartej w Stanowisku Komisji Nauki i Edukacji Senatu RP w sprawie poradnictwa zawodowego jako sposobu zapobiegania bezrobocia młodzieży.

Konwent Marszałków Województw RP dostrzega, iż radykalną rolę w zintegrowaniu rozproszonych działań w obszarze doradztwa kariery może spełnić Samorząd Wojewódzki poprzez objęcie patronatem problematyki poradnictwa zawodowego i pełnienie funkcji koordynacyjnej w województwie. Partnerem tych działań jest Narodowe Forum Doradztwa Kariery, które zapewnia kadrę wybitnych naukowców i doświadczonych praktyków poradnictwa zawodowego, dążąc do wypełnienia ról przypisanych mu przez Komisję Europejską.

Wspólny wysiłek administracji Samorządu Województw i Narodowego Forum Doradztwa Kariery, działającego poprzez swoje struktury regionalne, gdzie wypracowywane są przez środowisko doradców zawodowych oraz instytucje edukacji i rynku pracy realne rozwiązania, prowadzić może wprost do zbudowania systemu całościowego doradztwa kariery w Polsce.

5.1. Rozwój Regionalnych Fora

Narodowe Forum Doradztwa Kariery - realizując ideę kooperacji i pozyskiwania dla rozwoju doradztwa karier osób znaczących w środowiskach zawodowych i przedstawicieli samorządu województw - konstituowało swoje struktury w regionach, powołując Fora regionalne, których celem jest: integrowanie działań w obszarze doradztwa karier, rozszerzenie dostępności usług oraz podnoszenie ich jakości. Budowaniu struktur regionalnych towarzyszyły seminaria i konferencje, na których wybitni specjaliści przedstawiali swoje stanowiska odnośnie wzmocnienia systemu doradztwa kariery.

Łącznie w Polsce funkcjonuje aktualnie 12 regionalnych Fora: dolnośląskie, kujawsko – pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, podlaskie, pomorskie, śląskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie. Status członkowski posiada 735 doradców zawodowych. W najbliższym czasie ukonstytuowane zostaną następujące regionalne Fora: mazowieckie, świętokrzyskie, opolskie oraz warmińsko-mazurskie.

Po ukonstytuowaniu się regionalnych Fora, tworzone są regionalne rady programowe, w skład których wchodzi wybitni naukowcy, przedstawiciele samorządu i pracodawców. Regionalne Fora, prowadzą działania statutowe, dzielą się doświadczeniami i wzmocniają integrację doradców podczas realizacji zadań przewidzianych w projektach unijnych. W działaniach tych regionalne Fora wspierane są przez Zarząd Krajowy NFDK, który uzgadnia warunki współpracy.

5.1.1. Konwent Prezesów Regionalnych Fora

NFDK wprowadziło zasadę sprawowania okresowej funkcji Przewodniczącego Konwentu Prezesów Regionalnych Fora przez kolejnych Prezesów, mającą na celu promocję regionalnych fora i upowszechnienie usług doradczych w środowiskach lokalnych.

W dniach 29 i 30 kwietnia 2009 roku odbył się w Nałęczowie pierwszy Konwent Prezesów Regionalnych Fora. Podczas spotkania Zarząd Krajowy przedstawił informacje, dotyczące działań związanych z rozwojem Regionalnych Fora, projektami i współpracą zagraniczną oraz kierunkami działań Rady Naukowo- Programowo. Na wniosek Zarządu Krajowego przyjęto zasadę powoływania na czteromiesięczną kadencję Przewodniczącego Konwentu Prezesów Regionalnych Fora Doradztwa Kariery.

Pierwszym Przewodniczącym Konwentu Prezesów Regionalnych Fora został dr hab. Bohdan Rożnowski – Prezes Lubelskiego Forum Doradztwa Kariery. Podczas Konwentu, Prezesi Regionalnych Fora poinformowali o pracach wykonanych w 2008 roku i planach na lata 2009/2010. W trakcie dyskusji, poruszono następujące kwestie:

- kształcenie i doskonalenie doradców zawodowych,
- efektywność pracy doradcy,
- ocena jakości usług doradcy,
- patronat Forum nad tworzeniem przez doradców firm prywatnych,
- współpraca z samorządami,
- praca nad systemem doradztwa karier,
- powiązanie doradztwa karier z doradztwem personalnym,
- status doradcy w szkole, czy model usług zewnętrznych (ośrodki karier),

- definiowanie podstawowych pojęć w zakresie poradnictwa zawodowego.

Wiele uwagi poświęcono wymianie doświadczeń w zakresie przygotowywania aplikacji do ogłaszanych konkursów, dotyczących projektów unijnych, związanych z problematyką doradztwa kariery. Swym doświadczeniem w opracowywaniu i realizacji projektów podzielił się z uczestnikami Pan Michał Skarzyński, Pełnomocnik Zarządu Krajowego NFDK.

W dniu 12.02.2010r. w Krakowie odbyło się **drugie spotkanie Konwentu Prezesów Regionalnych Fora**. Wykład nt. „Tranzycji młodzieży na rynek pracy” wygłosił dr hab. Bohdan Rożnowski. Następnie wszyscy uczestnicy otrzymali książkę: Rożnowski B. (2009). Przechodzenie młodzieży z systemu edukacji na rynek pracy w Polsce. Lublin: Wydawnictwo KUL. Prezesi regionalnych fora przedstawili sprawozdanie z działalności. Przedyskutowano zadania stojące przed regionami na najbliższy okres. Dr hab. Bohdan Rożnowski Przewodniczący Konwentu Regionalnych Fora Doradztwa Kariery powierzył funkcję **przewodnictwa Konwentu Agnieszce Dunaj, Prezesowi Śląskiego Forum Doradztwa Kariery**.

W dniach 17 – 18 czerwca 2010 na Uniwersytecie Śląskim odbyła się konferencja na temat: „Kariery absolwentów wyznacznikiem rozwoju kraju i miejsca Polski w zjednoczonej Europie”, którą honorowym patronatem objęli: Marszałek Województwa Śląskiego i Prezydent Miasta Katowice. Podczas konferencji wystąpili m.in. prof. dr hab. Barbara Kozusznik, Prorektor UŚ, prof. dr hab. Augustyn Bańka, WSPS, Wiceprezes NFDK, prof. dr hab. Adam Biela, KUL, Przewodniczący Rady Naukowo- Programowej NFDK, dr hab. Bohdan Rożnowski, KUL, Prezes Lubelskiego Forum Doradztwa Kariery, prof. dr hab. Czesław Noworol, UJ, Prezes Zarządu Krajowego NFDK, Agnieszka Dunaj, Prezes Śląskiego Forum Doradztwa Kariery. W Katowicach odbyło się także **kolejne spotkanie Konwentu Prezesów Regionalnych Fora**, na którym omawiano bieżące sprawy funkcjonowania regionalnych fora. Wiele czasu poświęcono dyskusji dotyczącej opracowywania projektów unijnych.

W dniach 28-29 kwietnia 2011r. w Białowieży odbyła się konferencja na temat „Świadomy wybór pewny sukces –projekty rozwojowe dla szkół zawodowych” zorganizowana przez Wyższą Szkołę Administracji Publicznej w Białymstoku. W konferencji uczestniczyli: prof. dr hab. Adam Biela KUL, Przewodniczący Rady Naukowo-Programowej NFDK, prof. dr hab. Czesław Noworol UJ, Prezes Zarządu Krajowego NFDK, mgr Włodzimierz Trzeciak, Wiceprezes Zarządu Krajowego NFDK, mgr Janusz Bokser, Skarbnik NFDK oraz Prezesi Regionalnych Fora. W Białowieży odbył się **kolejny Konwent Prezesów Regionalnych Fora**, podczas którego omówiono dotychczasowe działania i przedstawiono zamierzenia na 2011rok. Powierzono **funkcję przewodnictwa Konwentu Iwone Zaborowskiej Prezesowi Podlaskiego Forum Doradztwa Kariery**.

W Łodzi, w dniu 18.05.2011r. odbyła się konferencja „ Współczesne wyzwania w Całościowym Doradztwie Kariery”. Uczestniczyli w niej członkowie i kandydaci Forum, naukowcy oraz przedstawiciele Zarządu Krajowego NFDK. Podczas konferencji przedstawiono następujące referaty: „Współczesne paradygmaty andragogiki pracy” – dr Grażyna Tadeusiewicz, UŁ, Prezes ŁFDK, „Rola nauczyciela w świetle wymagań Europejskich i Krajowych Ram Kwalifikacji”- dr Dorota Nawrat, AHE, ŁFDK, „Całościowe doradztwo kariery w świetle rezolucji UE” – prof. dr hab. Czesław Noworol, UJ, Prezes NFDK, „Działania Narodowego Forum Doradztwa Kariery w 2011r.”- mgr Włodzimierz Trzeciak Wiceprezes NFDK. Członkom Forum wręczono legitymacje. W siedzibie AHE otwarto Centrum Planowania Kariery.

5.1.2. Realizacja projektów unijnych, w tym z PO KL

- Kujawsko-Pomorskie Forum zrealizowało w 2008r. projekt systemowy „Motywacja – Odpowiedzialność – Praca - Rozwój (konkurs Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu).
- Podlaskie Forum zrealizowało projekty:

- „Aktywność kluczem do sukcesu” - projekt systemowy współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, konkurs Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, warsztaty z rozwoju osobistego i doradztwa zawodowego dla uczestników.
- „POWROTY - program potwierdzania kwalifikacji osób powracających na podlaski rynek pracy poprzez szkolenia, poradnictwo i egzaminy zawodowe” Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. POKL Priorytet VI, Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. POKL 2009-2011.

Podlaskie Forum realizuje ponadto następujące projekty:

- "NIEDALEKO PADA JABŁKO OD JABŁONI" - Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. POKL 2007-2013.
- „INNOWACJE EDUKACYJNE - program testowania i wdrażania nowych metod modernizacji ofert kształcenia zawodowego w woj. podlaskim”, Priorytet IX. POKL Rozwój wykształcenia i kompetencji, Działanie 9.6. Projekty innowacyjne, 2010-2013.
- Lubuskie Forum zrealizowało projekty:
 - „NOWE SZANSE – aktywizacja zawodowa i społeczna kobiet opiekujących się osobą zależną” (konkurs VII Promocja integracji społecznej. POKL/7.2.1./2009 WUP Zielona Góra, 2009-2010).
 - „SZKOŁA – KLUCZ DO KARIERY- regionalny program rozwoju szkół oraz wsparcia uczniów w zakresie kompetencji kluczowych” (projekt 1/POKL/9.1.2./2009 Urząd Marszałkowski woj. Lubuskiego, 2009- 2011).

5.1.3. Najbliższe Konferencje

Narodowe Forum Doradztwa Kariery realizuje swoją misję podejmując działania zgodne z rekomendacjami Komisji Europejskiej poprzez budowę płaszczyzny, na której doradcy zawodowi, a zwłaszcza członkowie Forum, mogą poznawać się, by dyskutować, wymieniać informacje i punkty widzenia w celu promowania koncepcji całozyciowego doradztwa kariery.

Wśród działań przewidzianych w bieżącym roku szczególne miejsce przypada organizowanym wspólnie z samorządami województw, wojewódzkimi urzędami pracy, szkołami wyższymi, ministerstwami i przedstawicielami pracodawców - konferencjom tematycznym - planowanym w pięciu miastach wojewódzkich.

Proponowane konferencje służyć będą stymulowaniu współpracy pomiędzy różnymi instytucjami, wspieraniu doradztwa całozyciowego, pobudzaniu inicjatyw obejmujących usługi w różnych sektorach oraz integracji świata nauki z praktykami doradztwa kariery. Służyć także będą promocji doradztwa kariery, wzmacnianiu statusu zawodowy doradcy oraz integrować rozproszone usługi w tej dziedzinie, zgodnie ze stanowiskiem Konwentu Marszałków Województw RP (Rawa Mazowiecka, 14 maja 2009r.).

- **Wrocław, 29 września br.**

Rola całozyciowego doradztwa kariery w rozwoju regionu i Polski

Konferencja pod Patronatem Honorowym Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Ministra Edukacji Narodowej, organizowana przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z Narodowym Forum Doradztwa Kariery.

Wystąpienia przedstawicieli NFDK:

- Prof.dr hab. Cz. Noworol, UJ Prezes Zarządu Krajowego NFDK – „Wyzwania dla całościowego doradztwa kariery w rozwoju Europy do roku 2020”,
- Prof. dr hab. A. Bańka, SWPS, Wiceprezes Zarządu Krajowego NFDK – „Profesjonalizacja poradnictwa zawodowego”,
- Mgr Włodzimierz Trzeciak, Wiceprezes Zarządu Krajowego NFDK „Aktualne działania Narodowego Forum Doradztwa Kariery.”

Bezpośrednio po konferencji odbędą się wybory do Zarządu Dolnośląskiego Forum Doradztwa Kariery.

- **Włodzimierzów k/Sulejowa, 4 – 5 października br.**

„Poradnictwo zawodowe jako narzędzie wsparcia ekonomii społecznej - wymiar ogólnokrajowy oraz doświadczenia lokalne”

Wystąpienia przedstawicieli NFDK:

- Prof. dr hab. Adam Biela, KUL, Przewodniczący Rady Naukowo-Programowej NFDK „Problematyka zakładania przedsiębiorstw społecznych”,
- Prof.dr hab. Czesław Noworol, UJ, Prezes Zarządu Krajowego NFDK „Rola podmiotów ekonomii działania społecznego w rozwoju regionu, kraju i Europy,”
- Mgr Włodzimierz Trzeciak, Wiceprezes Zarządu Krajowego NFDK- „Bilanse Kompetencji nowa usługa doradców kariery”,
- dr Grażyna Tadeusiewicz, Prezes Łódzkiego Forum Doradztwa Kariery „Krajowe Ramy Kwalifikacji - wyzwanie dla doradców”.

- **Szczecin, 7 października br.**

„Całościowe doradztwo kariery - wyzwania i problemy”

Wystąpienia przedstawicieli NFDK:

- prof. Joachim Ertelt, Uniwersytet w Mennheim – „Współczesne trendy w całościowym doradztwie kariery,”
- prof. dr hab. Adam Biela, KUL, Przewodniczący Rady Naukowo-Programowej NFDK „Rola doradztwa kariery dla młodzieży w obszarze ekonomii społecznej”
- prof.dr hab. Czesław Noworol, UJ, Prezes Zarządu Krajowego NFDK „Całościowe doradztwo kariery w perspektywie rozwoju UE do roku 2020,”
- mgr Włodzimierz Trzeciak, Wiceprezes Zarządu Krajowego NFDK „Perspektywa działań Narodowego Forum Doradztwa Kariery we współpracy z pracodawcami”.

- **Gdańsk, 28-29 listopada br.**

„Nowe trendy w poradnictwie i doradztwie”

- Organizatorzy:

Uniwersytet Gdański, Instytut Pedagogiki, Zakład Teorii Wychowania,
Narodowe Forum Doradztwa Kariery

Wystąpienia przedstawicieli NFDK:

- prof. dr hab. Augustyn Bańka, UMK, WSPS,
- prof. dr hab. Adam Biela, KUL,
- dr hab .Bohdan Rożnowski, KUL,
- prof.dr hab.Czesław Noworol,
- mgr Włodzimierz Trzeciak.

6. Współpraca NFDK w 2011r.

Współpraca NFDK w roku 2010 rozwinęła się z następującymi podmiotami: Pracodawcy, MON, MNiSW, Marszałkowie Województw, Wojewodowie, Instytucje Doradztwa Karier, Szkoły Wyższe, Urzędy Pracy, OHP, IBE, ZDZ, Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli, Senat RP.

7. Działania Narodowego Forum Doradztwa Kariery (NFDK) w latach 2012 – 2015.

Zgodnie ze statutem i przyjętymi kierunkami działań na kolejne lata Narodowego Forum Doradztwa Kariery, zrealizowano następujące zadania dotyczące:

1. profesjonalizacji doradców zawodowych regionalnych Fora w odniesieniu do zróżnicowanych grup klientów:
2. promocji problematyki całościowego doradztwa kariery,
3. realizacji projektów unijnych: krajowych i międzynarodowych,
4. współpracy z partnerami w celu rozwoju usług doradczych.

Ad. 1. profesjonalizacja doradców zawodowych regionalnych Fora w odniesieniu do zróżnicowanych grup klientów:

Narodowe Forum Doradztwa Kariery w omawianym okresie umacniało struktury regionalnych fora. Organizowało i współorganizowało konferencje i seminaria, na których omawiane były istotne problemy warsztatu pracy doradców zawodowych, a zwłaszcza narzędzia pracy ułatwiające udzielanie profesjonalnej pomocy różnym grupom klientów. W ramach projektu badawczo-wdrożeniowego POKL ***Innowacje rynku pracy-testowanie i wdrażanie nowych metod promocji w zawodach niszowych, ginących i mało popularnych*** zrealizowanego przez Białostocką Fundację Kształcenia Kadr członkowie naszego Forum opracowali metodologie tworzenia Indywidualnych Planów Działania w odniesieniu do klientów:

- po 50 roku życia z promocją zatrudnienia w zawodach ginących,
- niepełnosprawnych i mało dyspozycyjnych z promocją zatrudnienia w zawodach mało popularnych,
- absolwentów szkół wyższych z promocją zatrudnienia w zawodach niszowych.

W metodologiach tworzenia Indywidualnych Planów Działania dla tych trzech grup klientów pragnących uzyskać pracę, autorzy¹ przygotowali i zweryfikowali, do stosowania przez doradców zawodowych, narzędzia diagnostyczne:

- Skala Motywacji Osiągnięć,
- Skala Poczucia Skuteczności,
- Skala Proaktywności,
- Kwestionariusz Predyspozycji,
- Kwestionariusz Poczucia Kontroli,
- Kwestionariusz Wartości i Preferencji,
- Kwestionariusz Uzdolnień Praktycznych,
- Kwestionariusz Zdolności Przedsiębiorczych,
- Kwestionariusz Uzdolnień Społecznych,
- Kwestionariusz Objawów Zdrowotnych.

Podobnie, jak w latach poprzednich, także w latach 2012-2015, Narodowe Forum Doradztwa Kariery, zgodnie w rezolucjami UE, kontynuowało promocję idei całościowego doradztwa kariery poprzez uczestnictwo w konferencjach i seminariach, w których poza doradcami zawodowymi, uczestniczyli naukowcy i przedstawiciele samorządów. Szczególne znaczenie miała promocja samozatrudnienia, jako atrakcyjnego modelu życia dla kobiet.

Dzięki realizacji projektu ***Kobieta Zawodowiec*** Forum promowało ten model życia poprzez filmy edytowane w telewizji i inne media oraz organizowane konferencje w Warszawie, Poznaniu, Katowicach, Lublinie, w Gdańsku i Krakowie prezentując autentyczne kariery kobiet prowadzących firmy z obszaru rzemiosła. Cykl konferencji pozwalał promować rolę całościowego doradztwa kariery stanowiącego najistotniejszy instrument uczenia się przez całe życie.

¹ Prof.dr hab.A.Bańka, prof.dr hab.Cz.Noworol,dr J.Pokorski, mgr M.Skarzyński

Promocja idei całozyciowego doradztwa kariery miała miejsce podczas konferencji organizowanych w ramach projektów przez Podlaskie Forum Doradztwa Kariery związanych z dualnym kształceniem zawodowym, wdrażaniem Krajowych Ram Kwalifikacji, innowacyjnym modelem rekrutacji pracowników itp.

NFDK zrealizowało także projekt ***E-podręczniki szansą na rozwój szkolnictwa zawodowego w województwie lubelskim.***

Ważnym, innowacyjnym projektem, w którym uczestniczyło NFDK, był ***Romski Doradca Kariery.*** Opracowany został pierwszy w Polsce podręcznik dla doradców zawodowych, specjalizujących się w doradztwie interkulturowym, który z założenia ma standaryzować działania doradców w pracy z tą specyficzną grupą klientów. Uwzględniając fakt, iż w odniesieniu do klientów romskich, będących grupą wykluczoną społecznie, należy postępować według starej zasady *primum non nocere*. W podręczniku zatytułowanym *Romski doradca kariery. Metodologia doradztwa interkulturowego* (Bańka, Noworol, Trzeciak, 2014) zawarto treści związane z interkulturowym doradztwem kariery, zasady tworzenia Romskiego Indywidualnego Planu Działania, narzędzia wspierające proces diagnozy klientów romskich (takie, jak *Skala poczucia własnej wartości, Skala motywacji osiągnięć, Miasteczko zainteresowań zawodowych, Skala kompetencji praktycznych, Skala wartości związanych z pracą*) oraz wreszcie listę kontrolną romskiego doradcy kariery. Z pośród wymienionych innowacji szczególne znaczenie mają dwie, to jest indywidualny plan działania oraz lista kontrolna.

Podkreślenia wymaga fakt przeszkolenia grupy 20 doradców zawodowych, którzy mają uprawnienia do stosowania metodologii i narzędzi diagnozy w procesie doradczym z klientami romskimi.

Ad.2. promocja problematyki całozyciowego doradztwa kariery

Ważną rolę pełnili członkowie naszego stowarzyszenia podczas konferencji zorganizowanej w Rzeszowie (9.V.2014r.) w ramach projektu realizowanego przez Państwową Wyższą Szkołę Wschodnioeuropejską w Przemyślu jakim były Studia Podyplomowe - Doradztwo Zawodowe, przedstawiając najnowsze tendencje rozwoju doradztwa karier w zmieniającym się świecie pracy (m.in. prof. dr hab. A. Biela – KUL, prof. B. J. Ertelt Uniwersytet w Mannheim, dr hab. B. Rożnowski – KUL Prezes Lubelskiego Forum Doradztwa Kariery). Z projektów międzynarodowych, zrealizowanych przez Forum na szczególne wyróżnienie zasługuje projekt ***+APL Rozpoznawanie, Walidacja i Poświadczanie Kompetencji***, w wyniku którego przygotowano i przetłumaczono na język polski publikację portugalskiego autora A. Azevedo ISQ – PT pt. ***Rozpoznawanie, Walidacja i Poświadczanie Kompetencji Zawodowych: Podręcznik i Wskazówki.***

Walidacja pozaformalnego i nieformalnego uczenia się jest ostatnio nośnym tematem, zwracającym uwagę przedstawicieli różnych sektorów edukacji i pracy. Unia Europejska podjęła wiele inicjatyw związanych z przyspieszeniem procesu walidacji i połączeniem ze sobą edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej. Ustanowiono wspólne europejskie zasady i kierunki działania, dzięki regularnie aktualizowanej w Europie polityce i praktyce oraz dzięki finansowemu wsparciu projektów przez programy młodzieżowe i program uczenia się przez całe życie. Strategia Europa 2020 wyraźnie wskazuje potrzebę *promocji rozpoznawania pozaformalnej i nieformalnej edukacji* w ramach inicjatywy Mobilna Młodzież.

Komisja Europejska zainaugurowała debatę na ten temat, na specjalnie zorganizowanej w Sopocie międzynarodowej konferencji, w czasie przewodniczenia przez Polskę UE, w 2012 roku.

W Polsce prace nad opracowaniem Krajowych Ram Kwalifikacji, trwają dość długo i Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) prowadzący ten projekt, jeszcze nie może pochwalić się istnieniem sprawnego systemu, umożliwiającego osobom z dorobkiem zawodowym uzyskanym w wyniku doświadczenia zawodowego, poddać się procedurze rozpoznawania, walidacji i zatwierdzania kompetencji. Należy jednakże mieć nadzieję, że po ukończeniu projektu przez IBE, takie możliwości w naszym kraju także się pojawią. Z tego względu warto docenić doświadczenia portugalskie w zakresie rozpoznawania, walidacji i poświadczania kompetencji, które mogli poznać polscy doradcy uczestniczący w projekcie, tym bardziej, że Portugalczycy uzyskali znaczne osiągnięcia w zakresie podniesienia poziomu formalnych kwalifikacji kadr poprzez rozwijanie umiejętności zawodowych zdobywanych w różnych sytuacjach przez całe życie oraz poprzez zapewnianie nowych możliwości szkoleniowych osobom, które zrezygnowały, lub z innych przyczyn nie uzyskały kwalifikacji, w ramach formalnego systemu edukacji.

Warto przytoczyć poniżej fragment z podręcznika portugalskiego świadczący o dorobku, jakim mogą się pochwalić eksperci portugalscy: „w *Portugali walidacja pozaformalnej i nieformalnej edukacji została potraktowana jako istotna kwestia polityczna. Proces Rozpoznawania, Walidacji i Poświadczania Kompetencji (RVCC) został wprowadzony w roku 2001. Główny polityczny zwrot miał miejsce w latach 2006-2007 wraz z powstaniem Krajowego Systemu Kwalifikacji oraz rozszerzeniem zakresu procesu RVCC o rozpoznawanie kompetencji szkolnych (poziom podstawowy i ponadpodstawowy) i zawodowych.*

W tym kontekście utworzono Centra Nowych Możliwości w celu umożliwienia zdobywania kwalifikacji dzięki procesowi RVCC oraz poprzez odpowiednie szkolenia, głównie zawodowe”.²

W 2010 roku milion osób dorosłych zgłosiło się do 459 instytucji w kraju w celu sformalizowania posiadanych przez nich kompetencji. Specjalnie w tym celu utworzone Centra Nowych Możliwości z wykwalifikowaną kadrą: doradców +APL, specjalistów do oceny kompetencji oraz trenerów, stanowią główny ośrodek komunikacji z kandydatami indywidualnymi; mają udział w rozpowszechnianiu w środowisku lokalnym rozpoznawania kwalifikacji oraz stały się kluczowe w procesie RVCC. Szczególnie ważne było dla polskich doradców zawodowych seminarium zorganizowane w Krakowie 11-12.II.2014r. dotyczące zrealizowanego projektu +APL *Rozpoznawanie, Walidacja i Poświadczanie Kompetencji Zawodowych* we współpracy z partnerem portugalskim, przedstawiającym portugalski system diagnozowania, walidacji i potwierdzania kompetencji nabytych w wyniku doświadczenia.

Drugim, ważnym projektem międzynarodowym, zrealizowanym przez NFDK, jest **projekt KODE-NQF *Uznawanie i potwierdzanie nieformalnych i pozaformalnych kompetencji w kontekście Krajowych Ram Kwalifikacji. Podręcznik z materiałami szkoleniowymi*** (2014). Kraków. NFDK

Partnerami ekspertów polskich reprezentujących Narodowe Forum Doradztwa Kariery i Forum Inicjatyw Rozwojowych (FIR) z Białegostoku byli eksperci: 1 – niemieccy z Volkshochschule im Landkreis Cham e.V. (VHS Cham) i Heyse Foundation Trainingszentrum für Personalentwicklung (TfP) Regensburg, 2 – włoscy z Politecnico di Milano (METID) i Éupolis Lombardia (Eupolis) Mediolan oraz – jako partner stowarzyszony – Centro Europeo di Formazione per gli Affari Sociali e la Sanita Pubblica (CEFASS) Mediolan.

W wyniku projektu UE powstał ten podręcznik, z cennym udziałem instytucji partnerskich oraz regionalnych i lokalnych przedstawicieli grup doradczych z krajów partnerskich, a także dzięki innym, krajowym uczestnikom.

Określenie sposobów pomiaru i rozpoznawania kompetencji zdobytych na drodze pozaformalnego i nieformalnego uczenia się wymagało analizy obecnej polityki edukacyjnej i rozwoju Europejskich Ram Kwalifikacji (ERK) i Krajowych Ram Kwalifikacji (KRK), (**EQF – European Qualifications Framework; NQF – National Qualifications Framework**) w trzech krajach: w Niemczech, we Włoszech i w Polsce. Przeprowadzono badania stacjonarne i w terenie, dotyczące stanu KRK oraz narzędzi walidacji kompetencji w obrębie wybranych zawodów sektora zdrowia: fizjoterapeuty, sanitariusza geriatry, managera opieki zdrowotnej oraz kierownika zakładu w opiece społecznej i służbie zdrowia.

Podczas badania prowadzono wywiady z ekspertami i z osobami wykonującymi dany zawód. W ten sposób opracowano listę kompetencji wymaganych od osoby pracującej w konkretnym zawodzie oraz umieszczenie profesji na odpowiednim poziomie Niemieckich Ram Kwalifikacji.

Walorem głównym podręcznika jest zapewnienie podstawowych informacji związanych z doradztwem zawodowym w kontekście mobilności pracy w Europie oraz przedstawienia podejścia do rozpoznawania kompetencji zdobytych w drodze pozaformalnej i nieformalnej edukacji. W podręczniku zawarto praktyczne porady dotyczące zastosowania wypracowanych środków pomiaru w trakcie przeprowadzonych badań oraz przykładowy program szkolenia z zakresu użycia tych narzędzi.

Projekt został zapoczątkowany na podstawie systemu KODE® (kompetencja, diagnoza, rozwój), który został stworzony w 1997 roku przez Erpenbeck/Heyse, i prace nad którym trwają do dziś. Ten naukowo zaprojektowany system analizy umiejętności ma zostać zaadaptowany do Europejskich Ram Kwalifikacji (ERK) oraz do Krajowych Ram Kwalifikacji (KRKs) krajów partnerskich.

Planowane jest przypisanie Atlasu Kompetencji³ ośmiu poziomom ERK ze specjalnym odniesieniem do umiejętności zdobytych w drodze pozaformalnej i nieformalnej. Głównymi celami projektu KODE-KRK są walidacja, adaptacja i transfer systemu KODE® do ośmiu poziomów ERK, modyfikacja elementów systemu KODE® w celu zaadaptowania ich do wymagań KRK w Niemczech i w Polsce oraz do wymagań edukacyjnych i systemu szkoleń zawodowych we Włoszech. Kolejne cele skupiają się adaptacji materiałów i instrukcji związanych z edukacją oraz wsparciu trenerów i konsultantów w dziedzinie edukacji i szkoleń. System KODE® odnosi się jednak głównie do doradzania w kwestii klasyfikacji formalnych, pozaformalnych i nieformalnych kompetencji, podczas gdy projekt od samego początku skupia się na kontekście poradnictwa przez całe życie oraz doradztwa zawodowego.

W związku z tym, celem projektu jest zapewnienie doradcom i konsultantom z zakresu uczenia się i szkoleń zawodowych (VET) efektywnych materiałów szkoleniowych pokazujących jak dokonywać pomiarów, oceny i walidacji kompetencji i umiejętności zdobytych w drodze pozaformalnej oraz jak dokonywać ich pomiarów w

²Azevedo, A. (2013). *Rozpoznawanie, Walidacja i Poświadczanie Kompetencji Zawodowych: Podręcznik i Wskazówki*. Kraków:NFDK, s.5.

³ Atlas Kompetencji obejmuje 64 zdefiniowane kompetencje, które zostały zebrane na podstawie pewnych wymagań dotyczących życia zawodowego.

kontekście ERK i KRKs. Głównym dorobkiem projektu są narzędzia KODE-KRK służące do pomiaru i walidacji kompetencji zdobytych w drodze edukacji pozaformalnej i nieformalnej, zgodnie z poziomami ERK i odpowiadającymi im poziomami KRK, jak również zgodnie z podręcznikiem zawierającym materiały szkoleniowe, mającym na celu poinformowanie czytelnika o tym, jak implementować narzędzia w procesie doradczym⁴.

Ważnym i użytecznym narzędziem rozpoznawania kompetencji uzyskanych w wyniku doświadczenia zawodowego jest opisana w tym podręczniku Zmodyfikowana Biografia Europejska zwana dalej Biografią Kluczowych Kompetencji KODE (*KODE Biography of Key Competencies*), którą można określić jako częściowo standaryzowaną metodę zorientowaną na rozwój. Wykorzystuje ona samoocenę lub ocenę innych. Biografia KODE pozwala ukazać inne dodatkowe kompetencje i zdolności istotne dla innych zawodów.

Ad. 3. realizacja projektów unijnych: krajowych i międzynarodowych

Narodowe Forum Doradztwa Kariery zrealizowało wiele projektów unijnych lub było partnerem w ich realizacji. Projekty te realizowali doradcy zawodowi z województwa podlaskiego, gdzie funkcjonuje prężne Podlaskie Forum.

- ***Atrakcyjne kształcenie zawodowe w Bielsku Podlaskim***

Numer i nazwa priorytetu: IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Numer i nazwa działania: 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

Numer projektu: WND-POKL.09.02.00-20-148/12

Celem projektu jest zwiększenie poziomu skuteczności kształcenia oraz zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach 201 uczniów i 41 uczennic w zakresie kompetencji kluczowych i zawodowych dostosowanych do potrzeb lokalnych pracodawców z 3 szkół zawodowych w Bielsku Podlaskim w okresie 27 miesięcy.

- ***Powrót do aktywności - kompleksowy program wsparcia mieszkańców gminy Czarna Białostocka i Wasilków zagrożonych wykluczeniem społecznym***

Numer i nazwa priorytetu: VII. Promocja integracji społecznej

Numer i nazwa działania: 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniem i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

Numer i nazwa poddziałania: 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Numer projektu: WND-POKL.07.02.01-20-246/11

Celem projektu jest: Wzrost aktywności zawodowej do końca VIII 2013r 48 uczestniczek/uczestników (32K, 16M) z terenu gminy Czarna Białostocka oraz Wasilków.

Lider: Narodowe Forum Doradztwa Kariery

Partnerzy:

- Urząd Miejski w Czarnej Białostockiej

- Urząd Miejski w Wasilkowie

- ***PI – PWP – nowy model rekrutacji – partnerstwo na rynku pracy***

Numer i nazwa priorytetu: VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Numer i nazwa działania: 6.1. Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie

Numer i nazwa poddziałania: 6.1.1. Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

Numer konkursu: 1/POKL/6.D.1.1/2012

Celem projektu jest Opracowanie, przetestowanie i upowszechnienie w okresie od 10.2012 do 06.2015, wojewódzkiego modelu komplementarnej współpracy publicznych służb zatrudnienia, niepublicznych instytucji rynku pracy i pracodawców w zakresie trafnej rekrutacji osób bezrobotnych, w tym ON i 50+ na wolne miejsca pracy przy wykorzystaniu odpowiednich metod wsparcia, systemu współpracy oraz infrastruktury instytucji rynku pracy.

Lider: Narodowe Forum Doradztwa Kariery

Partnerzy:

- Powiat Bielsku / Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku Podlaskim – powiatowa samorządowa jednostka organizacyjna

- POLE EMPLOI – Direction Generale – organ władzy, administracji rządowej

- Cobbecco Consulting – stowarzyszenie.

⁴ tamże, s.11.

- **Centrum Integracji Społecznej Żelazna**

Numer i nazwa priorytetu: VII. Promocja integracji społecznej

Numer i nazwa działania: 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniem i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

Numer i nazwa poddziałania: 7.2.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Numer projektu: WND-POKL.07.02.01-20-260/11

Celem projektu jest Poprawa dostępu do zatrudnienia i reintegracja społeczna i zawodowa 2 x 20 osób zagrożonych wykluczeniem społ., w tym 10 kobiet i 30 mężczyzn w okresie 24 mies. czyli 5 kobiet i 15 mężczyzn w przeciągu 12 miesięcy.

Lider: Stowarzyszenie *Ku Dobrej Nadziei*

Partner: Narodowe Forum Doradztwa Kariery.

Podsumowując, jak już wspomniano w częściach Ad.1 i Ad.2., NFDK a zwłaszcza Zarząd Krajowy (ZK) zrealizował trzy projekty krajowe:

- projekt *E-podręczniki szansą na rozwój szkolnictwa zawodowego w województwie lubelskim*,
- projekt *Kobieta Zawodowiec*,
- projekt *Romski Doradca Kariery*.

Z projektów międzynarodowych zrealizowanych przez NFDK (ZK) wymienić należy, bardzo ważne pod względem merytorycznym, dwa projekty już scharakteryzowane w tym rozdziale, a mianowicie:

- projekt *KODE-NQF Uznawanie i potwierdzanie nieformalnych i poza formalnych kompetencji w kontekście Krajowych Ram Kwalifikacji*,
- projekt *+APL Rozpoznawanie, Walidacja i Poświadczanie Kompetencji Zawodowych*.

Ad.4. współpraca z partnerami w celu rozwoju usług doradczych

NFDK kontynuowało współpracę z m.in. instytucjami i placówkami:

- współpraca naukowców z praktykami doradztwa zawodowego zwłaszcza doradcami zawodowymi edukacji i publicznych służb zatrudnienia,
- współpraca z Konwentem Marszałków Województw RP.
- współpraca z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
- współpraca z Komisją Nauki i Edukacji Senatu RP,
- współpraca z Instytutem Badań Edukacyjnych,
- współpraca ze szkołami wyższymi,
- współpraca międzynarodowa w ramach projektów oraz konferencji i spotkań organizowanych za granicą.

Przedstawiciele Zarządu Krajowego NFDK i Członkowie Rady Naukowo-Programowej uczestniczyli i prezentowali działania Forum podczas konferencji, seminariów i szkoleń min. w Białymstoku, Łodzi, Katowicach, Lublinie, Krakowie, Warszawie, Wrocławiu, Rzeszowie, Gdańsku, Szczecinie, Ostrowcu Świętokrzyskim, Przemyślu.